

Ważne informacje dotyczące badań sanitarno-epidemiologicznych!!!

- Pobrać ze strony PSSE w Gryficach skierowania do badań, które należy wypełnić drukowanymi literami.
- Opłacić badanie. Kwotę za badania **354 zł** przelać na konto PSSE Gryfice:

NBP O/Szczecin 90 1010 1599 0519 7222 3100 0000

Uwaga!!! Warunkiem przyjęcia próbek jest uiszczenie opłaty!

Sposób pobierania próbek do badań

- Pobierać próbki wymazów z kału przez **3 kolejne dni** tj.:
  - w sobotę, niedzielę, poniedziałek w przypadku próbek dostarczanych w poniedziałek
  - w niedzielę, poniedziałek, wtorek - w przypadku próbek dostarczanych we wtorek

Próbki należy pobierać tak, aby dostarczyć je do PSSE w okresie <68 godzin od pobrania. Próbki pobrane wcześniej nie będą przyjmowane!

- Oddać kał do czystego naczynia (np. tackę jednorazową) lub na papier.
- Pobrać próbkę wymazu z kału za pomocą jednorazowej wymazówki i umieścić ją w probówce z podłożem transportowym, tak aby w żelu znajdowała się co najmniej jedna wyraźnie widoczna grudka kału. Próbki z niewystarczającą ilością kału będą odrzucane.
- **Opisać** każdą probówkę: imię, nazwisko, data i godzina pobrania wymazu z kału.
- **Przechować** szczelnie zamknięte próbki w temperaturze 4-8°C.
- Wypełnić „ZLECENIE BADANIA LABORATORYJNEGO” w sposób czytelny, drukowanymi literami.
- Dostarczyć pobrane 3 próbki wraz ze skierowaniem i potwierdzeniem zapłaty do siedziby PSSE w Gryficach ul. Nowy Świat 6, 72-300 Gryfice do punktu przyjmowania próbek do badań, na parterze budynku.
- **Przyjmowanie próbek wymazów z kału odbywa się zgodnie z harmonogramem w godz. 8:00 – 10:00.**

TAK

NIE

Badania do celów sanitarno-epidemiologicznych

Stan prawny:

1. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2025 r., poz. 1675)
2. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. 2023 r., poz. 1448 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych
4. Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. 2024 r., poz. 416 z późn. zm.)

KIEDY WYKONUJE SIĘ BADANIA DO CELÓW SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH ?

Badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych przeprowadza się u uczniów, studentów, doktorantów kształcących się do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby oraz u osób podejmujących lub wykonujących prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby (art. 6 ust. 1 pkt. 4 i 5 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.). Należy podkreślić, że wykonanie badań każdorazowo z chwilą podjęcia pracy przy zmianie pracodawcy jest merytorycznie uzasadnione, gdyż w zależności od rodzaju wykonywanej pracy istnieje ryzyko szerzenia się różnych zakażeń lub szerzenia się ich różnymi drogami. Obowiązek wykonania badań do celów sanitarno-epidemiologicznych określają także przepisy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, wg których osoba pracująca w styczności z żywnością powinna uzyskać określone przepisami o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi orzeczenie lekarskie dla celów sanitarno-epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (art. 59 ust.2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia)

KTO WYKONUJE BADANIA DO CELÓW SANITARNO EPIDEMIOLOGICZNYCH?

W świetle art.7 ust. 1 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi badanie sanitarno-epidemiologiczne przeprowadza lekarz podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarz wykonujący zadania służby medycyny pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz.U. 2022 r., poz. 437).

CO WCHODZI W SKŁAD BADANIA?

Badanie sanitarno- epidemiologiczne, zgodnie z art. 2 pkt 1. Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi jest to badanie w skład którego wchodzi badanie lekarskie, badania laboratoryjne oraz dodatkowe badania i konsultacje specjalistyczne, wykonywane w ramach nadzoru epidemiologicznego w celu wykrycia biologicznych czynników chorobotwórczych lub potwierdzenia rozpoznania choroby zakaźnej. W skład badań laboratoryjnych wchodzi badanie kału w kierunku zakażenia pałeczkami duru brzuszego, durów rzekomych A, B i C, innych pałeczek z rodzaju Salmonella i Shigella. Jeżeli z próby uzyskany zostanie wynik dodatni, to uznaje się, że osoba u której przeprowadzono to badanie, jest zidentyfikowana jako osoba zakażona odpowiednim czynnikiem chorobotwórczym. Jeżeli w trakcie badania lekarskiego zachodzi podejrzenie gruźlicy lub zakażenia innym czynnikiem chorobotwórczym niż ww. to powinny być przeprowadzone dodatkowe badania laboratoryjne i konsultacje specjalistyczne.

JAKIE LABORATORIUM WYKONUJE BADANIA?

Badania laboratoryjne przeprowadzają akredytowane w zakresie przedmiotu badania na podstawie przepisów o systemie oceny zgodności, laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria na podstawie umów zawieranych z tymi organami. Jednostki te mogą zawrzeć umowy na badania laboratoryjne w kierunku gruźlicy z akredytowanymi jednostkami właściwymi w zakresie chorób płuc i gruźlicy (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi tj. Dz. U. 2025 r., poz. 1675)

ORZECZENIE LEKARSKIE:

Na podstawie badania lekarskiego oraz wyników badań laboratoryjnych lekarz wydaje orzeczenie o braku przeciwwskazań, czasowym lub trwałym przeciwwskazaniu do wykonywania prac lub odbywania nauki. Należy stwierdzić, iż obowiązkiem pracodawcy jest przechowywanie orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań bądź o czasowym lub trwałym przeciwwskazaniu do wykonywania prac, natomiast książeczka badań dla celów sanitarno-epidemiologicznych (dokument obowiązujący do 31.12.2011r.) stanowi dokumentację osoby, u której przeprowadzono badania.

PRZECIWWSKAZANIA DO WYKONYWANIA OKREŚLONYCH PRAC:

Osoby, u których orzeczono czasowe lub trwałe przeciwwskazania do wykonywania prac nie mogą tych prac wykonywać. Pracodawca lub zlecający wykonanie prac zobowiązany jest z zachowaniem poufności, niezwłocznie odsunąć pracownika lub wykonującego prace od ich wykonywania, o czym mówi art. 10 ust. 1 Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2025 r., poz. 1675)

PONOWNE BADANIA:

Ustawa zasadnicza ani przepisy szczegółowe nie wskazują czy i jak często badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych ma być odnawiane. Lekarz, w oparciu o posiadaną wiedzę medyczną oraz po uzyskaniu informacji od pracownika o rodzaju i miejscu świadczenia pracy ma możliwość wskazania następnego terminu przeprowadzenia przedmiotowych badań. Jeżeli nie istnieją przesłanki wskazujące na zakażenie czynnikami uniemożliwiającymi wykonywanie określonych prac, to orzeczenie lekarskie jest ważne. O aktualności badań decyduje również kontynuacja pracy w tym samym zakładzie jak również zakres i rodzaj wykonywanych czynności na stanowisku pracy oraz właściwie udokumentowane badania w dokumentacji medycznej lekarza przeprowadzającego badania. Minister Zdrowia nie określił w ustawie zasadniczej ani w rozporządzeniach terminów i częstotliwości wykonywania badań kału na nosicielstwo duru brzuszego, durów rzekomych A, B, C i innych pałeczek jelitowych z rodzaju Salmonella i Shigella, a także sposobu ich udokumentowania. W celu ujednoczenia sposobu wykonywania tych badań Główny Inspektor Sanitarny w piśmie do Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych z dnia 26 maja 2003r., znak: GIS-EP-02-12-WE/03 zajął stanowisko, że kolejne badanie kału na nosicielstwo wyżej wymienionych patogenów chorobotwórczych należy wykonać każdorazowo wyłącznie, jeśli z wnioskiem o jego przeprowadzenie wystąpi pracodawca kierując pracownika na badanie lekarskie do celów pracowniczych lub w przypadku potwierdzonego zakażenia pałeczkami jelitowymi u ozdrowieńców.

PRZECHOWYWANIE I OKAZYWANIE DOKUMENTÓW:

Przepisy Kodeksu Pracy nie pozwalają pracodawcy dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. Zatem każda osoba przyjmowana do pracy zobowiązana jest przejść badania lekarskie. Zakres tych badań uzależniony jest od zajmowanego stanowiska. Pracodawca zobowiązany jest przechowywać orzeczenia wydane na podstawie badań lekarskich (Art. 229 KP z 26 czerwca 1974 r. (Dz. U. 2025 r., poz. 277 z późn. zm.). Tryb i zakres badań lekarskich, częstotliwość przeprowadzania, sposób ich dokumentowania, wydawania i przechowywania oraz wymagania kwalifikacyjne lekarzy przeprowadzających badania profilaktyczne regulują odrębne przepisy. Pracodawca ma obowiązek przechowywania orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań bądź o czasowym lub trwałym przeciwwskazaniu do wykonywania prac. Na podstawie art. 5 ust. 1 punkt 4 Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi osoby przebywające na terenie RP są obowiązane do udzielania informacji oraz niezbędnych danych podmiotom sprawującym nadzór epidemiologiczny. Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (tj. Dz.U. 2024 r., poz. 416) upoważnia Państwowego Inspektora Sanitarnego, w związku z wykonywaną czynnością kontrolną, do żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych (art. 25 ust. 1, pkt 2 i 3 ustawy o PIS, art. 76 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia). Odrębne przepisy nakładają na podmiot działający na rynku spożywczym obowiązek przechowywania w aktach osobowych orzeczeń lekarskich wydanych do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz udostępniać je na żądanie organów urzędowej kontroli żywności. Kopie orzeczenia lekarskiego znajdują się w miejscu wykonywania pracy przez osobę, której dotyczy to orzeczenie (art. 59 ust 4 i 5 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia).

KOSZTY BADAŃ DO CELÓW SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH:

Koszty badań sanitarno-epidemiologicznych wykonywanych u osób podejmujących lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby są finansowane przez pracodawcę lub zlecającego wykonywanie prac (art. 8 ust. 4 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi)

Koszty badań sanitarno-epidemiologicznych (z wyłączeniem laboratoryjnych badań sanitarno-epidemiologicznych) wykonywanych u osób ubezpieczonych:

- kształcących się do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby,
- podejrzanych o zakażenie lub chorobę zakaźną,
- nosicieli, ozdowieńców i osób które były narażone na zakażenie przez styczność z osobami zakażonymi, chorymi lub materiałem zakaźnym są finansowane zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, natomiast u osób nie posiadających uprawnień z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego badania te finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia (art. 8 ust 1 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

Koszty laboratoryjnego badania sanitarno-epidemiologicznego u tych osób są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest wojewoda, bez względu na uprawnienia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego (art. 8 ust. 3 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi)

ZAKWESTIONOWANIE PRZEZ PRACOWNIKA/PRZEDSIĘBIORCĘ TREŚCI ORZECZENIA LEKARSKIEGO:

Stanowisko rzecznika prasowego Głównego Inspektora Sanitarnego Jana Bondara opublikowane

w kwartalniku 'Informator Ochrony Pracy' nr 3/2008 jednoznacznie mówi, że nie można odwołać się od treści orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań, czasowym lub trwałym przeciwwskazaniu do wykonywania określonych prac lub odbywania nauki. Orzeczenie to nie podlega 'trybowi odwoławczemu', gdyż nie jest wydawane w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym. Orzeczenia lekarskie mają charakter wiążącej opinii. Osoba niezadowolona z treści orzeczenia lekarskiego może wnieść do lekarza o ponowne przeprowadzenie badania i zmianę treści zaświadczenia lub zwrócić się o zbadanie i wydanie opinii lekarskiej o stanie zdrowia do innego lekarza.